

Роман Л.Г., кандидат ветеринарних наук
Одеський державний аграрний університет

Наведені результати терапевтичної ефективності йодвміщуючого препарату йодмастагелю. Вказано на його високу ефективність при маститі корів.

Ключові слова: мастит, корови, йодмастагель

В молочному скотарстві мастит залишається найбільш серйозною проблемою. Це обумовлено, з одного боку, масовим ураженням поголів'я, а з іншого-маштабами економічних збитків з-за зниження надоїв, скорочення строків продуктивного життя корів [1,2].

Сучасна фармація пропонує значний вибір протимаститних препаратів, включаючи спеціальні форми для сухостійних корів(з індексом DC); останні поступають по імпорту. Вони випускаються в однодозовій упаковці. В їх склад входять антибіотики, переважно напів синтетичні, допоможні речовини(літичні ферменти, кортикостероїди, імуноглобулін); лікарська основа представлена маслами (вазеліновим, рослинним) або поліоксановою рідиною. Все це забезпечує легке застосування і достатньо високу терапевтичну ефективність.

Цей варіант ідеально підходить для сімейних ферм європейського типу, тому що забезпечує проведення лікарської роботи без виклику ветеринарного фахівця.

В умовах вітчизняних сільхозпідприємств масове застосування протимаститних препаратів сучасного рівня дуже проблематично з-за значної вартості їх і потрапляння залишкової кількості антибіотиків в молоко. Вдалою альтернативою могла би стати розробка неантибіотичних протимаститних препаратів, які не мають відмічених негативних наслідків.

Метою наших досліджень було визначити терапевтичну ефективність йодмастагелю при маститі корів.

Матеріал і методи досліджень. Поширення маститу лактуючих і сухостійних корів вивчали в СТОВ АФ „Петродолинське”, ”Нива”Овідіопольського району Одеської області.

При розробці неантибіотичного протимаститного препарату використовували патентну розробку - засіб отримання йодвісмутсульфаміду (Н.І. Полянцев з співавт.,2003) [3]. Такий вибір був продиктований наступними міркуваннями. Порошок йодвісмутсульфамід містить біля 17% зв'язаного йоду; останній знаходиться в біологічно активній формі, завдяки чому проявляє характерні для нього властивості універсального антисептика.

По завершенні лабораторних досліджень перенесли дослід на тварин. Оптимальний варіант лікування випробували в вузькому експерименті: його результати стали підставою для постановки науково-господарських дослідів і проведення виробничої апробації.

Результати досліджень. Передбачалося зіставити терапевтичну ефективність йодмастагеля з найбільш близьким аналогом – лازیном і

еталонним вітчизняним препаратом – мастисаном А.

В процесі планового обстеження дійного стада (474 голови) виявили субклінічний мастит у 91 лактуючій корови в 146 долях вимені. Це поголів'я розподілили на три групи. Тварин 1-ої групи лікували йодмастагелем, його вводили в уражені частки вим'я три дні підряд (після вечірнього доїння) в дозі 10,0 мл. По аналогічній схемі на коровах 2-ої групи застосовували лазин, 3-й, – мастисан А.

Як встановлено, при лікуванні йодмастагелем патологічний процес був усунений в 63,6% часткою вимені; у одній частці (3,3%) відмічений перехід в клінічно виражений мастит. Схожі результати ($P > 0,05$) дало застосування мастисана А. Лазин - йодвмісний препарат, значно поступався їм: терапевтична ефективність була в два рази нижче, причому в 14,6% випадків мали місце ускладнення.

Короткочасне і незначне збільшення концентрації йоду в молоці після введення йодмастагелю ми не розглядаємо як шкідливий фактор тому, що йод, який звільнюється в функціонуючому вим'я, вступає в взаємодію з казеїном. При цьому формується казеїнат йода – безкольорове сполучення, яке не має смаку і запаху.

Отримавши позитивні результати застосування йодмастагеля в науково-господарському досвіді, цей засіб терапії перенесли на все дійне стадо молочного комплексу. Лікуванням було охоплено 149 корів із загальною кількістю уражених часток вим'я 246.

При підведенні підсумків лікувальної роботи з'ясувалося, що терапевтична ефективність йодмастагеля склала 63,7% від числа тих, що знаходилися на лікуванні тварин і 67,0% - від загальної кількості чвертей вим'я (табл.1).

За 3 мес виробничої апробації йодмастагеля кількість хворих субклінічним маститом корів скоротилася з 29,9 до 16,8 %, уражених доль – з 13,6 до 7%.

Таблиця 1

Порівняльна оцінка терапевтичної ефективності йодмастагеля при субклінічному маститі корів

Група	Протимаститний препарат	Знаходилося на лікуванні		Видужало		Виліковано часток		Ускладнення (перехід в клінічно виражений мастит)	
		голів	частка	голів	%	к-ть	%	частка	%
1-а	Йодмастагель	30	55	16	52,3	35	63,6	1	3,3
2-а	Лазин	30	45	6	20,0	15	33,3	6	20,0
3-а	Мастисан А	30	42	18	60,0	28	66,6	1	3,3

Науково-господарський досвід заклали на молочній фермі СООО АФ «Петродолинське» (Одеська область, Україна). Грунтуючись на показниках тест-реакції секрету з індикатором мастита «Дон-2», відібрали 45 корів, хворих субклінічним маститом, з подальшим їх поділом на три групи; 1-а – внутрішньоцистернальне введення 10,0 мл йодмастагеля двічі, з 48-годинним інтервалом; 2-а – лікування по такій же схемі мастисаном А-форте; 3-а – триразова аплікація на шкіру уражених чвертей вим'я ПІВС (найближчий аналог йодмастагеля).

Підводячи підсумки лікувальної роботи, з'ясували, що результатом лікування йодмастагелем стало одужання 86,6% корів, патологічний процес усунений в 83,3% часток вим'я. При використанні мастисана А тварин, що видужали, було на 20% більше і вилікуваних часток – на 18,1% менше. На цьому фоні переваги йодмастагеля перед мастисаном А виглядають вельми переконливо. Терапевтична ефективність ПІВС дещо перевищила таку йодмастагеля, відповідно на 6,6 і 8,9%.

На етапі впровадження йодмастагеля при маститі сухостійних корів врахували результати його застосування в трьох сільгосппідприємствах Одеської області, на 152 головах. Вони виявилися близькими до таких науково-господарського досвіду, склавши 82,3% одужань тварин і 84,6% - лікування часток вим'я.

Висновки

1. Застосування йодмастагеля як лікувального засобу при субклінічному маститі лактуючих корів по 3-денному курсу забезпечує одужання 60,3-63,7% тварин і лікування 63,6-67,0% часток вим'я. Ефективність терапії при субклінічному маститі сухостійних корів складає відповідно 82,3-86,6 і 83,3-84,4%. По терапевтичній ефективності йодмастагель рівноцінний мастисану А; на відміну від останнього, не є забруднюючим чинником для молока і джерелом речовин, що інгібують.

Список літератури

1. Париков В.А. Мастит у корів(профілактика и терапия) /В.А. Париков // Ветеринария.-2000.-№11.-С.34-37.
2. Полянцев Н.И. / Н.И. Полянцев, А.Г. Магомедов // Ветеринария.-2006.-№11.-С.5.
3. Полянцев Н.И., Магомедов А.Г. Способ получения йодвисмутсульфамида. Патент на изобрет. №2247564,2003г.

Оздоровительные мероприятия при мастите коров. Роман Л.Г.

Приведены результаты терапевтической эффективности йодсодержащего противомаститного препарата йодмастагеля. Установлена его высокая терапевтическая эффективность при мастите коров.

Ключевые слова: мастит, коровы, йодмастагель

Antimastitic measures on cows mastitis. Roman L.G.

The results of therapeutic efficiency of the iodinated antimastitis preparation of jodmastagelya have been established. The high therapeutic efficiency at mastitis has been elaborated.

Key words: mastitis, cows, jodmastagel